

Oponentský posudek bakalářské práce vypracovala Mgr. Helena Kafková, Ph.D.

Autorka práce: Karmen Grulichová

Název práce: Výtvarné činnosti pro dvouleté děti v mateřské škole

Studijní program: Učitelství pro mateřské školy

V úvodu práce studentka formuluje její hlavní, zajímavý cíl, a to zjištění, jaké výtvarné činnosti lze realizovat s velmi malými, dvouletými dětmi v mateřské škole. Jako problém vidím, že dílčí cíle jsou stanovené jenom pro praktickou část práce, nikoli pro teoretickou, a s tím pak souvisí nezaměřenost této části práce. Text je zpracovaný s důkladností a zřejmě také se zájmem o věc, ale v teoretické části se tento zájem rozrostl na příliš širokou oblast. V ní studentka shromažďuje poznámky k obecně pojaté problematice raného vývoje dítěte. Poměrně zřídka se v textu objevují odstavce o dětské tvorbě. V praktické části studentka formuluje cíle práce jako „zjištění, jak výtvarně rozvíjet dvouleté děti. Jaké výtvarné činnosti jsou pro ně vhodné a které naopak ne.“ Uvádí, že „K zjištění tohoto cíle máme dva zdroje. První je analýza spontánních kreseb dětí z jedné konkrétní mateřské školy. Druhým zdrojem je zjištění, jak pojmají výtvarné činnosti u dvouletých dětí učitelky mateřských škol, jaký je podle nich cíl výtvarných činností, jaké aktivity děti ocení a jaké ne.“ Vidím jako správné, že se studentka pro zjištění možností práce s dětmi věnuje analýze jejich kreseb. Jako diskutabilní vidím pro tento účel výše uvedený „druhý zdroj,“ tedy snahu zjistit, jak výtvarné činnosti pojmají učitelky vybraných mateřských škol, a to zvláště proto, že postupně z textu vyplývá, že jejich odpovědi studentka přejímá jako odpovědi na svou výzkumnou otázku: „Dle výzkumu lze říci, že děti ocení práci, která nevyžaduje přesnost a odpovídá jejich vývojovému stádiu, tudíž na ně není příliš náročná.“ Takto formulované závěry by bylo snadné vykládat a používat tak, že by byly v neprospěch rozvoje dětí. Snahu formulovat závěry výzkumu ale oceňuji. Pokud jde o definování výzkumu, chybí alespoň stručný popis metod a adekvátní používání pojmu „výzkum“ (problematiké je např.: „Získaná data analyzujeme pomocí kvalitativního výzkumu.“ s. 32); domnívám se, že na případovou studii (zvláště v rámci formátu bakalářské práce) je respondentů příliš mnoho, a nejsou dostatečně podrobně popsáni. Nicméně, studentka v dětských pracích sleduje a popisuje jev, který je také ukotvený v kousku textu teoretické části o vývojových stádiích dětské kresby, totiž, že se stadia kresby u dětí „překrývají“. Tady je text na stopě dobrému pochopení tzv. vývojových stádií kresby, a bylo by možné jej dále rozvinout. U části práce, kde studentka předkládá vlastní pedagogické pokusy, je málo zřejmé, jak navazuje na předchozí kapitoly, a celkově je škoda, že sebraná data, kterých není málo, a jejichž shromáždění je chvályhodné, studentka dost neanalyzuje.

Členění práce na kapitoly a podkapitoly je logické. Úroveň jazykového zpracování narušují spíše řídké stylistické vady a gramatické chyby, (např. „vyplývá“ s. 51). Celkový dojem z práce je dobrý, mimo jiné má práce přiměřený počet stran. Práce je přínosem především pro studentku, pokud bude dále reflektovat shromážděná data, může to obohatit její praxi.

Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci v daném oboru.

K dosažení v úvodu formulovaných cílů nemá studentka k dispozici reprezentativní soubor respondentů, což v závěru správně reflektuje formulací, že získané poznání nelze zobecňovat. Kdyby si to uvědomila včas, cíl práce a výzkumnou otázku mohla úžeji vztáhnout k sobě a ke specifickým okolnostem výzkumu, domnívám se, že tak by vytvořila nosnější porozumění.

Studentka řádně cituje a parafrázuje použité zdroje.

Otázky k obhajobě:

1. Zabýváte se vhodností a nevhodností činností pro děti daného věku; můžete uvést, jaké příklady nevhodných činností pro dvouleté děti jste pozorovala, případně, jaké se vám zdály vhodné a jak tuto vhodnost nebo nevhodnost chápete?
2. Popište případy, kdy se vyskytovaly u dětí tři „vývojové fáze“ najednou, a vyložte, jak tomu rozumíte.
3. Je něco na co bychom si v souvislosti s chápáním „vývojových stádií“ výtvarného projevu měli dát pozor?

Souhrnné vyjádření: Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci v daném oboru a doporučuji ji k obhajobě.